

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2013 m. lapkričio 8 d.

Kova su antisemitizmu. Reikalingos tikslingesnės priemonės

FRA šiandien pristato pirmuosius palyginamuosius duomenis apie antisemitinį priekabiavimą, diskriminaciją ir neapykantos nusikaltimus patiriančių žydų patirtį ES. Lapkričio 8 d., prieš 75 metus įvykdytų žydų pogromų metinių išvakarėse, reikia pripažinti, kad antisemitizmas tebėra plačiai paplitęs, nors valstybės narės nuolat stengėsi kovoti su šiuo reiškiniu. Taigi ši ataskaita, apimanti 5 847 žydų atsakymus aštuoniuose šalyse, kuriose gyvena apie 90 proc. visų ES žydų tautybės žmonių, bus labai svarbi ES sprendimus priimantiems asmenims ir bendruomenių grupėms siekiant nustatyti tikslingas teises ir politines priemones.

„Antisemitizmas yra nerimą keliantis pavyzdys, kaip išankstinis nusistatymas gali gyvuoti ištisus šimtmečius, ir jam mūsų šiuolaikinėje visuomenėje nėra vietos. Ypač neramu matyti, kad internetas, kuris turėtų būti bendravimo ir dialogo priemonė, naudojamas kaip antisemitinio priekabiavimo priemonė, – sako FRA direktorius Mortenas Kjaerumas. – Nors daugelis ES vyriausybių dėjo dideles pastangas kovodamos su antisemitizmu, reikia tikslingesnių priemonių.“

Pagrindinės išvados:

- **66 proc.** respondentų mano, kad **antisemitizmas** jų šalyse **yra didelė problema**, o **76 proc.** pareiškė, kad per paskutinius penkerius metus **padėtis tapo dar labiau įtempta**.
- **21 proc.** visų respondentų per 12 mėnesių iki tyrimo **buvo patyrę antisemitinį incidentą ar incidentus, žodines patyčias, priekabiavimą arba fizinį smurtą**. 2 proc. respondentų per pastaruosius metus tapo antisemitinio fizinio užpuolimo aukomis.
- **Apie incidentus nepranešama**. 76 proc. antisemitinio priekabiavimo aukų nepranešė apie rimčiausią incidentą policijai ar kuriai nors kitai organizacijai.
- **Nepakankamas registravimas**. Duomenų rinkimo mechanizmai daugelyje ES valstybių narių yra riboti, o tai reiškia, kad antisemitiniai išpuoliai tebėra nepakankamai registruojami.
- Antisemitizmas visose į tyrimą įtrauktose šalyse laikomas **ketvirta opiausia socialine ar politine problema**, (žr. [ataskaitos](#)1 lentelę).
- **Trys ketvirtadaliai respondentų** mano, kad **antisemitizmo apraiškos internete** yra problema (žr. lentelę).

Antisemitizmo apraiškų atskirose šalyse vertinimas (respondentų, atsakiusių, kad išvardytos antisemitizmo apraiškos šalyje yra „labai didelė problema“ arba „gana didelė problema“, procentinė dalis)

	BE	DE	FR	HU	IT	LV	SE	UK	8 šalių vidurkis (%)
Antisemitizmas internete	85	67	85	86	87	52	68	64	75
Antisemitizmas žiniasklaidoje	70	40	71	73	59	37	54	52	59
Priešiškumo žydams atvejai gatvėje ar kitose viešosiose vietose	74	48	84	72	30	16	51	35	54
Žydų kapinių niekinimas	42	46	74	79	41	56	34	35	50
Antisemitinio pobūdžio grafičiai	52	30	69	69	61	21	29	26	45
Vandalizmo aktai prieš žydų pastatus ir įstaigas	54	33	78	52	43	23	30	31	45
Antisemitizmas politiniame gyvenime	51	30	50	84	36	35	41	34	44

Tyrimas taip pat atskleidė, kad tarp šalių esama didelių skirtumų, kuriuos dažnai lemia jų istorijos ir tradicijų skirtumai, taip pat pastarųjų dešimtmečių imigracijos tendencijos. Pavyzdžiui:

- Jungtinėje Karalystėje tik 9 proc. respondentų pareiškė dažnai girdėję teiginį „Už dabartinę ekonomikos krizę atsakingi žydai“, o Vengrijoje jų buvo 59 proc.
- Atlikus tyrimą nustatyta, kad Latvijoje tik 8 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų pareiškė, jog Izraelio ir arabų šalių konfliktas daro didelį poveikį jų saugumo jausmui, Vokietijoje jų buvo 28 proc., o Prancūzijoje – net 73 proc.

Atsižvelgusi į atlikto tyrimo rezultatus, FRA parengė keletą pasiūlymų sprendimus priimantiems asmenims, įskaitant šiuos:

- ES valstybėms narėms reikia **veiksmingai ir išsamiai** registruoti pagrindinių teisių pažeidimus, su kuriais susiduria žydų tautybės žmonės.
- Valstybės ir visuomenės veikėjai turėtų viešai smerkti antisemitinius pasisakymus.
- ES ir jos valstybės narės privalo skubiai imtis veiksmų siekdamas rasti veiksmingų kovos su gausėjančiomis antisemitizmo apraiškomis internete būdų, pavyzdžiui, ištirti galimybę sukurti specialius policijos padalinius, kurie stebėtų ir tirtų neapykantos nusikaltimus internete, taip pat raginti pranešti policijai apie antisemitinio pobūdžio interneto turinį.

Pagrindiniai faktai. Neapykantos nusikaltimai

Antisemitiniai išpuoliai yra viena neapykantos nusikaltimų formų. Šiandienos [tyrimo ataskaita](#) skelbiama kartu su metine FRA [antisemitizmo apžvalga](#), kurioje pateikiami vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų surinkti statistiniai duomenys apie antisemitinius incidentus. Šios dvi ataskaitos kartu papildo plačią Agentūros veiklą neapykantos nusikaltimų srityje. Vykdam šią veiklą renkami duomenys apie tokių grupių kaip lesbietės, gėjai, biseksualai ir translyčiai asmenys, romai ir kitos etninės mažumos patirtį. Metinėje FRA [konferencijoje, skirtoje pagrindinių teisių klausimams aptarti](#), kuri 2013 m. lapkričio 12–13 d. vyks Vilniuje, daugiausia dėmesio bus skiriama neapykantos nusikaltimams.

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Toliau nurodytas ataskaitas, internete vaizdžiai pateikiamus duomenis (kiekvienos šalies tyrimo duomenis), pranešimą žiniasklaidai, klausimus ir atsakymus apie metodiką, vaizdo įrašus ir aukų pasisakymų citatas galima rasti [internetiniame rinkinyje spaudai](#).

- *Žydų diskriminacija ir nusikaltimai dėl neapykantos žydams ES valstybėse narėse. Antisemitizmo patirtis ir suvokimas.*
- *Antisemitizmas. Glausta 2001–2012 m. padėties ES apžvalga.*

Išsamesnės informacijos kreipkitės el. paštu:

media@fra.europa.eu

Tel.: +43 1 580 30 642

Pastabos redaktoriams

- Tyrime dalyvavo 5 847 vyresni nei 16 metų žydų tautybės asmenys. Rezultatai apima aštuonias valstybes nares, kuriose gyvena apie 90 proc. visų ES žydų tautybės žmonių.
- Tyrimas atliktas internetu atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas.
- Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA) įgaliota teikti faktais pagrįstas konsultacijas sprendimus priimančioms ES ir jos valstybių narių politikoms ir taip prisidėti prie išsamesnės informacija paremtų ir tikslingesnių diskusijų pagrindinių teisių klausimais ir šios srities politikos.